

ГЕОГРАФІЯ
«УКРАЇНА І СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

9 клас

52 год, 1,5 год на тиждень

(Складено за оновленою навчальною програмою, затвердженою наказом МОН
від 03.08.2022 р. № 698)

№ п/п	Дата	Дата	Тема урока	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Наскрізні змістові лінії	ДЗ
			ВСТУП			
1			Що і як вивчає суспільна географія	Знаннясвий компонент: називає об'єкт вивчення економічної географії; розуміє зміст поняття «географічне середовище»; наводить приклади зв'язків економічної географії з іншими науками; пояснює актуальність і необхідність вивчення економічної географії; формує обґрунтовану думку щодо ролі економічної географії у розв'язанні багатьох суспільних проблем Діяльнісний компонент: визначає роль економічної географії в системі географічних наук. Ціннісний компонент: висловлює бачення застосування знань з економічної географії у повсякденному житті.	Громадянська відповідальність Наводить власні приклади бачення застосування знань з економічної географії у повсякденному житті. Підприємливість та фінансова грамотність Усвідомлює роль географічної науки у професійній орієнтації та виборі виду діяльності.	
РОЗДІЛ І. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО						
			Тема 1. Національна економіка			
2			Національна економіка.	Знаннясвий компонент: називає ознаки понять «національна економіка», «валовий внутрішній продукт», «індекс людського розвитку». Ціннісний компонент: уміє аналізувати й оцінювати власні здібності й уподобання та співвідносити їх до ринку праці в Україні.	Громадянська відповідальність Критично оцінює сучасну економічну ситуацію України, її місце серед країн світу. Виявляє активність у дослідженні економічних проблем. Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує та оцінює власні можливості у зростанні добробуту своєї родини та держави.	
3			Економічний розвиток і структура економіки країни. Практична робота 1. Аналіз секторальної моделі економіки	Знаннясвий компонент: називає ознаки понять «національна економіка», «валовий внутрішній продукт», «індекс людського розвитку». Діяльнісний компонент: розрізняє сектори національної економіки (первинний, вторинний, третинний), аналізує секторальну модель	Громадянська відповідальність Критично оцінює сучасну економічну ситуацію України, її місце серед країн світу. Виявляє активність у дослідженні економічних проблем.	

				економіки України та порівнює її з іншими державами. Ціннісний компонент: уміє аналізувати й оцінювати власні здібності й уподобання та співвідносити їх до ринку праці в Україні.	Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує та оцінює власні можливості у зростанні добробуту своєї родини та держави.	
4			Чинники розміщення виробництва.	Знаннєвий компонент: розуміє вплив природних і суспільних чинників на розміщення виробництва (природних умов, сировинний, паливноенергетичний, водний, працересурсний, споживчий, транспортний, науковий, екологічний, військово-стратегічний). Діяльнісний компонент: розрізняє сектори національної економіки (первинний, вторинний, третинний) Ціннісний компонент: усвідомлює значення форм суспільної організації виробництва та їх використання у різних видах людської діяльності.	Громадянська відповідальність Виявляє активність у дослідженні економічних проблем. Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує та оцінює власні можливості у зростанні добробуту своєї родини та держави.	
5			Суспільна та просторова організація господарства.	Знаннєвий компонент: розуміє вплив природних і суспільних чинників на розміщення виробництва. Діяльнісний компонент: розрізняє форми просторової організації господарства (економічні райони, елементи територіальної структури промисловості, сільського господарства тощо). Ціннісний компонент: усвідомлює значення форм суспільної організації виробництва та їх використання у різних видах людської діяльності.	Громадянська відповідальність Виявляє активність у дослідженні економічних проблем.	
			Тема 2. Світове господарство			
6			Світове господарство. Міжнародний поділ праці.	Знаннєвий компонент: називає ознаки понять «спеціалізація території (населеного пункту, району, регіону, країни)», «міжнародний поділ праці», «світове господарство» («світова економіка»), «світовий ринок». Діяльнісний компонент: уміє отримувати й аналізувати інформацію щодо типізації країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Ціннісний компонент оцінює вплив глобалізації на діяльність населення (на прикладі свого регіону)	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє важливість урахування екологічного чинника в розміщенні підприємств. Підприємливість та фінансова грамотність Розуміє об’єктивність явища міжнародного поділу праці.	

7			Типи економічних систем	Знаннясвий компонент: називає ознаки понять типи економічних систем. Діяльнісний компонент: уміє отримувати й аналізувати інформацію щодо типізації країн за рівнем соціальноекономічного розвитку.	Здоров'я і безпека Громадянська відповідальність Розуміє значення досвіду економічного розвитку інших країн і врахування цього досвіду для розвитку України та свого регіону.	
8			Типи країн. <i>Практична робота 2.</i> Позначення на контурній карті країн «Великої двадцятки» (G-20) і визначення їх місця в сучасній типізації країн за рівнем економічного розвитку	Знаннясвий компонент: наводить приклади країн світу з різним рівнем економічного розвитку (за типізацією ООН), ТНК в Україні; Діяльнісний компонент: знаходить і показує на карті країни «Великої сімки» (G-7), «Великої двадцятки» (G-20); уміє отримувати й аналізувати інформацію щодо типізації країн за рівнем соціальноекономічного розвитку.	Громадянська відповідальність Розуміє значення досвіду економічного розвитку інших країн і врахування цього досвіду для розвитку України та свого регіону.	
9			Просторова структура світового господарства.	Знаннясвий компонент: розуміє багаторівневість світового господарства; знає і розуміє роль міжнародних організацій у світовій економіці; Діяльнісний компонент: уміє отримувати й аналізувати інформацію щодо типізації країн за рівнем соціальноекономічного розвитку.	Громадянська відповідальність Розуміє значення досвіду економічного розвитку інших країн і врахування цього досвіду для розвитку України та свого регіону. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює роль міжнародних організацій у світовій економіці та економіці України.	
10			Сучасні тенденції розвитку світового господарства.	Знаннясвий компонент: наводить приклади ТНК в Україні; розуміє сутність тенденцій розвитку світового господарства (інтернаціоналізації виробництва, інформатизації, глобалізації, регіональної економічної інтеграції), пояснює вплив глобалізації на темпи розвитку світового господарства та національних економік країн різних типів. Діяльнісний компонент: уміє отримувати й аналізувати інформацію щодо типізації країн за рівнем соціальноекономічного розвитку. Ціннісний компонент оцінює вплив глобалізації на діяльність населення (на прикладі свого регіону)	Громадянська відповідальність Розуміє значення досвіду економічного розвитку інших країн і врахування цього досвіду для розвитку України та свого регіону. Підприємливість та фінансова грамотність Розуміє позитивні та негативні наслідки глобалізації. Наводить приклади впливу глобалізації на розвиток світової економіки, регіону, України. Оцінює роль ТНК, міжнародних організацій у світовій економіці та економіці України.	
11			Узагальнення знань.			
РОЗДІЛ II. ПЕРВИННИЙ СЕКТОР ГОСПОДАРСТВА						
			Тема 1. Сільське господарство			

12			Сільське господарство світу.	Знаннєвий компонент: називає види діяльності в сільському господарстві, види сільськогосподарських угідь; наводить приклади впливу природних і суспільних чинників на рівень розвитку та спеціалізацію сільського господарства в регіоні світу, країні; країн з аграрною міжнародною спеціалізацією; Діяльнісний компонент: визначає місце України на світових ринках сільськогосподарської продукції. Ціннісний компонент аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє необхідність охорони та збереження сільськогосподарських угідь. Громадянська відповідальність Усвідомлює роль сільського господарства для економіки України. Аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні. Підприємливість та фінансова грамотність Уміє визначати напрями фермерської діяльності у країнах світу, Україні та своїй місцевості.	
13			Рослинництво світу. Практична робота 3. Визначення основних зернових і технічних культур, що їх вирощують у помірному й тропічному кліматичних поясах, та обґрунтування встановлених відмінностей.	Знаннєвий компонент: називає види діяльності в сільському господарстві, наводить приклади впливу природних і суспільних чинників на рівень розвитку та спеціалізацію сільського господарства в регіоні світу, країні. Діяльнісний компонент: показує на карті світу зони (райони) вирощування пшениці, кукурудзи, рису, бавовнику, льону-довгунцю, соняшнику, сої, маслин, олійної пальми, цукрової тростини, цукрового буряку, картоплі, чаю, кави, какаобобів, аналізує карти сільськогосподарських культур Ціннісний компонент аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє необхідність охорони та збереження сільськогосподарських угідь. Здоров'я і безпека Пояснює і наводить приклади взаємозв'язків між якістю сільськогосподарської продукції та здоров'ям людини. Підприємливість та фінансова грамотність Уміє визначати напрями фермерської діяльності у країнах світу, Україні та своїй місцевості.	
14			Тваринництво. Сільськогосподарські пояси світу.	Знаннєвий компонент: пояснює поширення в світі свинарства, птахівництва, формування спеціалізованих районів скотарства, вівчарства. Діяльнісний компонент: аналізує карти тваринництва.	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє необхідність охорони та збереження сільськогосподарських угідь. Здоров'я і безпека Пояснює і наводить приклади взаємозв'язків між якістю сільськогосподарської продукції та здоров'ям людини. Підприємливість та фінансова грамотність Уміє визначати напрями фермерської діяльності у країнах світу, Україні та своїй місцевості.	

15			Сільське господарство України. Рослинництво.	Знаннєвий компонент: називає види діяльності в сільському господарстві, види сільськогосподарських угідь; наводить приклади впливу природних і суспільних чинників на рівень розвитку та спеціалізацію сільського господарства в країні. Діяльнісний компонент: характеризує особливості розміщення рослинництва в Україні; аналізує карти сільськогосподарських культур; визначає місце України на світових ринках сільськогосподарської продукції. Ціннісний компонент аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє необхідність охорони та збереження сільськогосподарських угідь. Здоров'я і безпека Пояснює і наводить приклади взаємозв'язків між якістю сільськогосподарської продукції та здоров'ям людини. Громадянська відповідальність Усвідомлює роль сільського господарства для економіки України. Виявляє активність щодо пропагування товарів вітчизняного виробництва, підтримки власного виробника. Аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні. Підприємливість та фінансова грамотність Уміє визначати напрями фермерської діяльності у країнах світу, Україні та своїй місцевості.	
16			Тваринництво. Зональна спеціалізація сільського господарства.	Знаннєвий компонент: називає види діяльності в сільському господарстві, наводить приклади впливу природних і суспільних чинників на рівень розвитку та спеціалізацію сільського господарства в країні. Діяльнісний компонент: показує на карті України – сільськогосподарські зони, гірські та приміські райони; характеризує особливості розміщення тваринництва в Україні; аналізує карти тваринництва; визначає місце України на світових ринках сільськогосподарської продукції. Ціннісний компонент аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Розуміє необхідність охорони та збереження сільськогосподарських угідь. Здоров'я і безпека Пояснює і наводить приклади взаємозв'язків між якістю сільськогосподарської продукції та здоров'ям людини. Громадянська відповідальність Усвідомлює роль сільського господарства для економіки України. Виявляє активність щодо пропагування товарів вітчизняного виробництва, підтримки власного виробника. Аргументує свою позицію щодо впровадження ринку земельних ресурсів в Україні. Підприємливість та фінансова грамотність Уміє визначати напрями фермерської діяльності у країнах світу, Україні та своїй місцевості.	
			Тема 2. Лісове господарство			

17			Лісове господарство світу та України.	Знаннєвий компонент: називає основні лісові пояси світу; пояснює розміщення лісових поясів світу, лісових масивів в Україні. Діяльнісний компонент: показує на карті світу ліси помірного поясу, вологі екваторіальні й тропічні ліси, райони лісового господарства у світі та в Україні; порівнює лісовабезпеченість України, світу й окремих його регіонів. Ціннісний компонент: усвідомлює відповідальність громадянина, місцевих громад, держави за збереження лісових ресурсів.	Екологічна безпека та сталий розвиток Усвідомлює екологічне значення лісу. Громадянська відповідальність Усвідомлює власну відповідальність громадянина місцевих громад, держави за збереження лісових ресурсів. Підприємливість та фінансова грамотність Розуміє важливість раціонального використання природних ресурсів та їх подальшої повної переробки.	
			Тема 3. Добувна промисловість			
18			Мінеральні ресурси та ресурсозабезпеченість	Знаннєвий компонент: називає види мінеральних ресурсів за використанням; розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; зміщення добувної промисловості до районів зі складними природними умовами, на шельф Світового океану.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує позитивні та негативні наслідки діяльності підприємства первинного сектору на природне середовища та соціум і пропонує виважені рішення. Здоров'я і безпека Усвідомлює вплив забруднення повітря, зміни рівня ґрунтових вод, деградації ґрунтів на здоров'я населення.	
19			Видобування паливних ресурсів	Знаннєвий компонент: наводить приклади найбільших країн-експортерів та країн-імпортерів нафти, природного газу, кам'яного вугілля; розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; пояснює лідерство окремих країн на світових ринках мінеральної сировини за сукупністю природних і суспільних чинників, зміщення добувної промисловості до районів зі складними природними умовами, на шельф Світового океану. Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу найбільші басейни нафти і природного газу – Перської затоки, Західносибірський, Зондський, Сахарський, Гвінейської затоки, Техаський, Мексиканської затоки, Західноканадський, Північноморський, основні райони видобування нафти і природного газу в Україні; найбільші басейни та райони видобування вугілля – Верхньосілезький	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує позитивні та негативні наслідки діяльності підприємства первинного сектору на природне середовища та соціум і пропонує виважені рішення. Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує статистичну інформацію щодо динаміки цін на мінеральні ресурси та обсяги їх видобування в Україні та світі, пояснює вплив природних і суспільних чинників на прибутковість підприємств добувної промисловості .	

				(Польща), Кузнецький (Росія), Карагандинський (Казахстан), Північно-Східний (Китай), Східний (Індія), Апалацький (США), Південно-Східний (Австралія), Донецький та Львівсько-Волинський (Україна); Ціннісний компонент: оцінює місце України на світових ринках нафти, природного газу, вугілля, усвідомлює суспільну значущість раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні.		
20			Видобування металічних ресурсів	Знаннєвий компонент: розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; пояснює лідерство окремих країн на світових ринках мінеральної сировини за сукупністю природних і суспільних чинників. Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу країни з найбільшими обсягами видобування залізних руд – Бразилія, Австралія, Канада, Китай, Індія, Україна, басейни та райони видобування залізних та марганцевих руд в Україні; найбільші райони видобування руд кольорових металів – Кордильєри-Анди, «вольфрамowo-олов'яний пояс» Азії, «мідний пояс» Африки; основні родовища руд кольорових металів, що їх розробляють в Україні. Ціннісний компонент: оцінює місце України на світових ринках руд чорних і кольорових металів.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує позитивні та негативні наслідки діяльності підприємства первинного сектору на природне середовища та соціум і пропонує виважені рішення. Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує статистичну інформацію щодо динаміки цін на мінеральні ресурси та обсяги їх видобування в Україні та світі, пояснює вплив природних і суспільних чинників на прибутковість підприємств добувної промисловості .	
21			Видобування нерудної мінеральної сировини	Знаннєвий компонент: розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; пояснює лідерство окремих країн на світових ринках мінеральної сировини за сукупністю природних і суспільних чинників. Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу основні центри видобування кам'яної солі в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує позитивні та негативні наслідки діяльності підприємства первинного сектору на природне середовища та соціум і пропонує виважені рішення. Підприємливість та фінансова грамотність Аналізує статистичну інформацію щодо динаміки цін на мінеральні ресурси та обсяги їх видобування в Україні та світі, пояснює вплив природних і суспільних чинників на прибутковість підприємств добувної промисловості .	

22			Практична робота 4. Позначення на контурній карті найбільших басейнів видобування кам'яного вугілля, нафти і природного газу. Дослідження. Проблеми й перспективи освоєння родовищ нафти і природного газу на шельфі Чорного та Азовського морів.	Знаннясвий компонент: наводить приклади найбільших країн-експортерів та країн-імпортерів нафти, природного газу, кам'яного вугілля; розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу найбільші басейни нафти і природного газу – Перської затоки, Західносибірський, Зондський, Сахарський, Гвінейської затоки, Техаський, Мексиканської затоки, Західноканадський, Північноморський, основні райони видобування нафти і природного газу в Україні; найбільші басейни та райони видобування вугілля – Верхньосілезький (Польща), Кузнецький (Росія), Карагандинський (Казахстан), Північно-Східний (Китай), Східний (Індія), Аппалацький (США), Південно-Східний (Австралія), Донецький та Львівсько-Волинський (Україна). Ціннісний компонент: оцінює місце України на світових ринках нафти, природного газу; усвідомлює суспільну значущість раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує позитивні та негативні наслідки діяльності підприємства первинного сектору на природне середовища та соціум і пропонує виважені рішення. Підприємливість та фінансова грамотність пояснює вплив природних і суспільних чинників на прибутковість підприємств добувної промисловості .	
23			Узагальнення знань.			
РОЗДІЛ III. ВТОРИННИЙ СЕКТОР ГОСПОДАРСТВА						
			Тема 1. Виробництво та постачання електроенергії			
24			Електроенергетика світу	Знаннясвий компонент: називає типи електростанцій за джерелом енергетичних ресурсів, шляхи енергозбереження; наводить приклади найбільших країн-виробників та країн-споживачів електроенергії, країн, у яких домінує виробництво електроенергії на ТЕС, ГЕС або АЕС. Діяльнісний компонент: порівнює структуру виробництва електроенергії в Україні та провідних державах світу.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу діяльності різних типів електростанцій на природне середовище. Здоров'я і безпека Аналізує негативні наслідки впливу діяльності різних типів електростанцій на здоров'я людей. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання альтернативних відновлюваних джерел енергії для потреб родини/громади.	

				Ціннісний компонент: оцінює перспективи використання відновлюваних джерел енергії різних видів у світі; виявляє переваги і недоліки виробництва електроенергії на різних типах електростанцій.		
25			Електроенергетика України	Знаннясвий компонент: пояснює розміщення енергогенерувальних потужностей в Україні. Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу: ГЕС (ГАЕС) – каскад ГЕС на Дніпрі, Дністровська, Ташлицька; АЕС – Запорізька, Південноукраїнська, Рівненська, Хмельницька; ТЕС – Запорізька, Придніпровська, Трипільська, Зміївська, Слов’янська, Ладизинська, Бурштинська; порівнює структуру виробництва електроенергії в Україні та провідних державах світу. Ціннісний компонент: оцінює перспективи використання відновлюваних джерел енергії різних видів в Україні та своєму регіоні.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу діяльності різних типів електростанцій на природне середовище. Здоров’я і безпека Аналізує негативні наслідки впливу діяльності різних типів електростанцій на здоров’я людей. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання альтернативних відновлюваних джерел енергії для потреб родини/громади.	
26			<i>Практична робота (на вибір учителя)</i> 5.1. Позначення на контурній карті України найбільших електростанцій та пояснення чинників їх розміщення. 5.2. Побудова та аналіз діаграм виробництва електроенергії на електростанціях різних типів в Україні, країнах Європи та світу.	Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу: ГЕС (ГАЕС) – каскад ГЕС на Дніпрі, Дністровська, Ташлицька; АЕС – Запорізька, Південноукраїнська, Рівненська, Хмельницька; ТЕС – Запорізька, Придніпровська, Трипільська, Зміївська, Слов’янська, Ладизинська, Бурштинська; порівнює структуру виробництва електроенергії в Україні та провідних державах світу.		
			Тема 2. Металургійне виробництво			
27			Чорна металургія світу.	Знаннясвий компонент: називає види чорних металів; наводить приклади найбільших країн-виробників чавуну, сталі, що забезпечені сировиною або орієнтуються на значні обсяги споживання; розуміє вплив сировинного, паливного, електроенергетичного, транспортного,	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу великих металургійних комбінатів із традиційними технологіями на природне середовище. Здоров’я і безпека Презентує приклади захисту здоров’я і профілактики захворювань,	

				споживчого, екологічного чинників на розміщення металургійних комбінатів. Діяльнісний компонент: аналізує статистичні дані щодо обсягів виробництва та експорту металургійної продукції в світі. Ціннісний компонент: оцінює наслідки впливу металургійного виробництва на довкілля та здоров'я населення.	характерних для районів концентрації металургійного виробництва. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання вторинної сировини для виробництва металів.	
28			Кольорова металургія світу	Знансвий компонент: називає види кольорових металів; наводить приклади країн, що виплавляють найбільше в світі та Європі алюмінію, титану, міді; розуміє вплив сировинного, паливного, електроенергетичного, транспортного, споживчого, екологічного чинників на розміщення металургійних комбінатів. Діяльнісний компонент: аналізує статистичні дані щодо обсягів виробництва та експорту металургійної продукції в світі. Ціннісний компонент: оцінює наслідки впливу металургійного виробництва на довкілля та здоров'я населення.	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу великих металургійних комбінатів із традиційними технологіями на природне середовище. Здоров'я і безпека Презентує приклади захисту здоров'я і профілактики захворювань, характерних для районів концентрації металургійного виробництва. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання вторинної сировини для виробництва металів.	
29			Металургійне виробництво в Україні.	Знансвий компонент: називає види чорних і кольорових металів; розуміє вплив сировинного, паливного, електроенергетичного, транспортного, споживчого, екологічного чинників на розміщення металургійних комбінатів, місце України у світовому виробництві алюмінію з природної сировини; пояснює розміщення підприємств чорної і кольорової металургії в Україні. Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу: центри чорної металургії в Україні – Кривий Ріг, Дніпро, Кам'янське, Запоріжжя, Нікополь, Маріуполь, Краматорськ, Алчевськ; центри кольорової металургії в Україні – Миколаїв, Запоріжжя, Іршанськ, Київ, Побузьке, Бахмут, Кам'янське; аналізує статистичні дані щодо обсягів	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу великих металургійних комбінатів із традиційними технологіями на природне середовище. Здоров'я і безпека Презентує приклади захисту здоров'я і профілактики захворювань, характерних для районів концентрації металургійного виробництва. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання вторинної сировини для виробництва металів.	

				виробництва та експорту металургійної продукції в Україні. Ціннісний компонент: оцінює наслідки впливу металургійного виробництва на довкілля та здоров'я населення; оцінює вплив приватного капіталу на розвиток металургійного виробництва в Україні.		
30			Практична робота 6. Позначення на контурній карті сировинної бази та основних центрів виробництва чорних металів в Україні	Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу: центри чорної металургії в Україні – Кривий Ріг, Дніпро, Кам'янське, Запоріжжя, Нікополь, Маріуполь, Краматорськ, Алчевськ; центри кольорової металургії в Україні – Миколаїв, Запоріжжя, Іршанськ, Київ, Побузьке, Бахмут, Кам'янське; аналізує статистичні дані щодо обсягів виробництва та експорту металургійної продукції в Україні та світі.		
			Тема 3. Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу.			
31			Виробництво продукції хімічної і деревообробної промисловості світу	Знаннясвий компонент: називає види мінеральних добрив, види хімічної продукції; наводить приклади найбільших у світі країн-виробників мінеральних добрив та полімерів, деревини та паперу; пояснює вплив різних чинників на розміщення виробництв хімічної продукції, деревини й паперу. Діяльнісний компонент характеризує сировинну базу виробництва хімічної продукції, паперу; аналізує зв'язки між хімічними, металургійними та іншими видами виробництв. Ціннісний компонент оцінює вплив виробництва хімічної продукції й паперу на довкілля та здоров'я населення; оцінює вплив хімічного виробництва на рівень соціально-економічного розвитку країни	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу великих хімічних підприємств з традиційними технологіями на природне середовище. Здоров'я і безпека Аналізує зразки продукції побутової хімії різних виробників, порівнює їх вплив на здоров'я людини. Громадянська відповідальність Презентує приклади сортування відходів родини (громади); розрізняє види пакувальних матеріалів за ступенем утилізації та пропонує способи мінімізації відходів. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання вторинної сировини.	
32			Хімічне виробництво в Україні. Виробництво деревини і паперу	Знаннясвий компонент: називає види мінеральних добрив, види хімічної продукції; пояснює вплив різних чинників на розміщення	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу великих хімічних підприємств з традиційними	

				виробництв хімічної продукції, деревини й паперу. Діяльнісний компонент показує на карті найбільші центри виробництва мінеральних добрив, виробів з гуми, побутової хімії, ліків в Україні – Костянтинівка, Сєверодонецьк, Кам’янське, Черкаси, Суми, Запоріжжя, Одеса, Яни Капу (Красноперекопськ), Біла Церква, Харків, Київ, Умань, центри виробництва деревини й паперу в Україні; характеризує сировинну базу виробництва хімічної продукції, паперу; аналізує зв’язки між хімічними, металургійними та іншими видами виробництв. Ціннісний компонент оцінює вплив виробництва хімічної продукції й паперу на довкілля та здоров’я населення; оцінює вплив хімічного виробництва на рівень соціально-економічного розвитку країни.	технологіями на природне середовище. Здоров’я і безпека Аналізує зразки продукції побутової хімії різних виробників, порівнює їх вплив на здоров’я людини. Громадянська відповідальність Презентує приклади сортування відходів родини (громади); розрізняє види пакувальних матеріалів за ступенем утилізації та пропонує способи мінімізації відходів. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги використання вторинної сировини. Бере участь у розробці проекту використання будівельних матеріалів своєї місцевості.	
			Тема 4. Виробництво машин та устаткування			
33			Машинобудування в сучасному світі	Знаннясвий компонент: називає види продукції машинобудівних підприємств, чинники розміщення окремих виробництв машин та устаткування. Діяльнісний компонент: характеризує сучасні тенденції розвитку і розміщення виробництва машин і устаткування. Ціннісний компонент оцінює роль машинобудування у розвитку світового господарства.		
34			Географія виробництва машин і устаткування світу	Знаннясвий компонент: пояснює розміщення виробництв транспортних засобів, промислового обладнання, сільськогосподарської техніки, електротехнічної та електронної продукції побутового призначення. Діяльнісний компонент: показує на карті найбільші країни-виробники машин та устаткування – США, Канада, країни ЄС, Японія, Китай, Нові індустріальні країни.		

				Ціннісний компонент оцінює роль машинобудування у розвитку світового господарства.		
35			Машинобудування в Україні. Практична робота 7. Позначення на контурній карті України центрів виробництва транспортних засобів та пояснення чинників їх розміщення.	Знаннясвий компонент: називає види продукції машинобудівних підприємств, чинники розміщення окремих виробництв машин та устаткування; пояснює розміщення виробництв транспортних засобів, промислового обладнання, сільськогосподарської техніки, електротехнічної та електронної продукції побутового призначення; розуміє причини виникнення проблем у виробництві машин та устаткування в Україні. Діяльнісний компонент: показує на карті найбільші центри машинобудування в Україні; характеризує сучасні тенденції розвитку і розміщення виробництва машин і устаткування. Ціннісний компонент оцінює роль машинобудування у розвитку господарства України.	Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює переваги розташування окремих підприємств машинобудування у малих містах, селищах.	
			Тема 5. Виробництво тканин, одягу, взуття			
36			Виробництво тканин, одягу, взуття у світі та Україні. Дослідження Малі і середні міста України – центри швейного виробництва.	Знаннясвий компонент: називає види тканин та сировини для їх виробництва; наводить приклади найбільших у світі та Європі країн-виробників та країн-експортерів тканин, одягу, взуття; розуміє вплив працересурсного та споживчого чинників на розвиток текстильного, швейного, взуттєвого виробництва. Діяльнісний компонент: показує на карті найбільші центри текстильного, швейного, взуттєвого виробництва в Україні; центри найвідоміших народних промислів; аналізує карту легкої промисловості України. Ціннісний компонент: оцінює перспективи розвитку виробництва тканин, одягу та взуття в Україні.	Здоров'я і безпека Порівнює тканини, виготовлені з природної, штучної та синтетичної сировини та обґрунтовує їх вплив на здоров'я. Підприємливість та фінансова грамотність Порівнює ціни аналогічних видів продукції різних виробників, пояснює відмінності з урахуванням вартості сировини, робочої сили, обладнання, курсу валют тощо.	
			Тема 6. Виробництво харчових продуктів, напоїв			

37			Виробництво продуктів харчування у світі	Знаннєвий компонент: називає складові харчової промисловості; наводить приклади традиційних виробництв харчових продуктів різних країн світу; розуміє вплив спеціалізації сільського господарства, споживчого чинника та ТНК на розвиток харчової промисловості; Діяльнісний компонент: характеризує особливості виробництва окремих видів продукції харчової промисловості. Ціннісний компонент: оцінює місце України на світовому та європейському ринках продовольства.		
38			Харчова промисловість України. Дослідження 1. Українські та імпорتنі продукти в споживчому кошику вашої родини. 2. Традиційні продукти харчування в Україні та країнах-сусідах.	Знаннєвий компонент: називає складові харчової промисловості; розуміє вплив спеціалізації сільського господарства, споживчого чинника та ТНК на розвиток харчової промисловості; пояснює розміщення в Україні підприємств харчової промисловості у малих містах, селищах міського типу і великих селах; знає права споживача на якісні товари і послуги. Діяльнісний компонент: показує на карті найбільші центри виробництва харчових продуктів і напоїв в Україні; характеризує особливості виробництва окремих видів продукції харчової промисловості; аналізує карту харчової промисловості України. Ціннісний компонент: оцінює місце України на світовому та європейському ринках продовольства; надає перевагу продуктам харчування українського виробництва над іншими під час планування покупок для родини.	Здоров'я і безпека Аналізує зразки продукції харчової промисловості, знаходить інформацію щодо впливу на здоров'я окремих складників, указаних у маркуванні. Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює роль малих підприємств та фізичних осіб-підприємців у розвитку бізнес-середовища свого населеного пункту, району та забезпеченні населення продуктами харчування. Визначає вартість продуктового кошика родини, співвідношення вітчизняних та імпортованих продуктів у ньому	
39			Узагальнення знань			
РОЗДІЛ IV. ТРЕТИННИЙ СЕКТОР ГОСПОДАРСТВА.						
			Тема 1. Транспорт			
40			Транспорт як вид економічної діяльності. Географія світового транспорту.	Знаннєвий компонент називає види транспорту, істотні ознаки понять «транспортний вузол», «транспортна магістраль», «обсяг перевезень», «вантажобіг». Діяльнісний компонент: показує на карті: найбільші за вантажобігом морські порти	Екологічна безпека та сталий розвиток Аналізує негативні наслідки впливу різних видів транспорту на природне середовище. Здоров'я і безпека Оцінює переваги екологічно чистих видів транспорту. Пояснює	

			Східної Азії, Європи; морські судноплавні канали – Панамський, Суецький, Кільський; найбільші за пасажирообігом аеропорти світу; країни з надшвидкісними залізницями; країни з найбільшою протяжністю автомобільних шляхів; основні залізниці, автомагістралі, морські й річкові порти, аеропорти, міжнародні транспортні коридори в Україні. Ціннісний компонент: оцінює вплив різних видів транспорту на довкілля та здоров'я населення.	роль транспортних магістралей у виборі місця проживання.	
41		Транспорт України. <i>Дослідження</i> Міські види транспорту свого обласного центру	Знаннєвий компонент називає види транспорту, розуміє особливості кожного виду транспорту і його роль у перевезенні вантажів та пасажирів в Україні, домінуючу роль транспорту в експорті послуг Україною; наводить приклади найбільших транспортних вузлів в Україні. Діяльнісний компонент: показує на карті: основні залізниці, автомагістралі, морські й річкові порти, аеропорти, міжнародні транспортні коридори в Україні. Ціннісний компонент: оцінює транзитне значення транспортних магістралей в Україні; уміє раціонально використовувати різні види транспорту під час планування поїздок.	Громадянська відповідальність Дискутує щодо перспектив модернізації транспортної системи своєї місцевості. Підприємливість та фінансова грамотність Добирає оптимальний варіант (враховуючи вартість, тривалість і комфортність) здійснення подорожі зі свого населеного пункту до місця відпочинку.	
Тема 2. Торгівля					
42		Світовий ринок товарів та послуг. Торгівля в Україні	Знаннєвий компонент: називає види торгівлі, ознаки поняття «зовнішня торгівля», показники зовнішньої торгівлі. Діяльнісний компонент: показує на карті головні регіони світової торгівлі. Ціннісний компонент: обґрунтовує залежність обсягів торгівлі між країнами від рівня їхнього економічного розвитку та інтеграційних процесів у світі; оцінює роль малого підприємництва у розвитку ринку товарів і послуг.	Громадянська відповідальність Дискутує щодо оптимального режиму роботи закладів торгівлі свого населеного пункту, доцільності збереження стихійних ринків. Підприємливість та фінансова грамотність Бере участь у проектуванні асортименту продукції, цінової політики та місця розташування мінімаркету. Оцінює вплив зниження цін на раціональну поведінку покупців.	
Тема 3. Туризм					
43		Міжнародний туризм. Туризм в Україні	Знаннєвий компонент: називає види туризму, ознаки понять «туризм», «рекреаційні ресурси», «інфраструктура туризму»; розуміє вплив	Підприємливість та фінансова грамотність Пояснює роль туризму для розвитку малого та середнього бізнесу в різних регіонах	

				природних і суспільних чинників на розвиток туризму. Діяльнісний компонент: характеризує особливості основних туристичних регіонів світу; показує на карті основні райони туризму в Україні. Ціннісний компонент: обґрунтовує рівень розвитку туризму в окремих регіонах, країнах, районах України	України. Бере участь у розробленні проекту з розвитку туристичного бізнесу у своєму регіоні.	
			Тема 4. Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я			
44			Наукова й освітня діяльність, охорона здоров'я у світі та Україні	Знаннясвий компонент: розуміє вплив чинників на розвиток освіти й науки в країні. Діяльнісний компонент: обґрунтовує рівень розвитку освіти й науки, охорони здоров'я в окремих регіонах світу, країнах, в Україні; показує на карті найвідоміші центри освіти та науки в Україні і світі. Ціннісний компонент: оцінює роль освіти у формуванні громадянського суспільства в Україні; аналізує вплив географічного середовища на здоров'я населення; аналізує умови для створення технополісів в Україні та прогнозує їх розвиток.	Громадянська відповідальність Уміє виявляти свої організаторські здібності, розробляти пропозиції до органу учнівського самоврядування. Підприємливість та фінансова грамотність Обґрунтовує доцільність упровадження страхової медицини в Україні. Аналізує умови для створення технополісів в Україні та прогнозує їх розвиток. Добирає інформацію про діючі технопарки в Україні, пояснює їх розташування. Порівнює умови навчання у закладах освіти різної форми власності в Україні та інших країнах світу з метою раціонального вибору місця подальшого навчання.	
			Тема 5. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування			
45			Фінансові послуги. Аутсорсинг	Знаннясвий компонент: називає ознаки понять «кредит», «фінансовий центр», «офшор», «аутсорсинг»; розуміє взаємозв'язок між рівнем розвитку господарства і обсягом фінансових послуг у країні; пояснює значення фінансового сектору економіки держави та роль фінансових знань для формування добробуту кожної людини. Діяльнісний компонент: показує на карті найбільші міжнародні фінансові центри – Лондон, Нью-Йорк, Сингапур, Сянган (Гонконг), Токіо,	Підприємливість та фінансова грамотність Оцінює умови отримання споживчого кредиту у банківських установах. Пояснює причини стрімкого розвитку аутсорсингу в Україні.	

				Шанхай, Мумбаї, Франкфурт-на-Майні, Чикаго; країни-офшори, країни-лідери на ринку програмного забезпечення. Ціннісний компонент: обґрунтовує особливості розміщення аутсорсингу в світі, прискорений розвиток аутсорсингу інформаційних технологій в Україні.		
РОЗДІЛ V. ГОБЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА						
46			Політичні та демографічні проблеми. Економічні та продовольчі проблеми людства	Знаннєвий компонент: називає глобальні проблеми людства; наводить приклади конфліктонебезпечних регіонів Європи та світу; характеризує поширення глобальних проблем та їх прояв на території України. Діяльнісний компонент: аналізує сутність, причини виникнення, особливості розвитку сучасних глобальних проблем; показує на карті країни, що володіють ядерною зброєю. Ціннісний компонент: оцінює наслідки прояву глобальних проблем для окремих регіонів і країн світу, роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв’язуванні; обґрунтовує можливі шляхи подолання глобальних проблем .	Громадянська відповідальність Дискутує щодо шляхів розв’язання глобальних проблем людства.	
47			Екологічні проблеми людства.	Знаннєвий компонент: називає глобальні проблеми людства; характеризує поширення глобальних проблем та їх прояв на території України. Діяльнісний компонент: аналізує сутність, причини виникнення, особливості розвитку сучасних глобальних проблем; показує на карті найбільші в світі райони екологічної катастрофи. Ціннісний компонент: оцінює наслідки прояву глобальних проблем для окремих регіонів і країн світу, роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв’язуванні; обґрунтовує можливі шляхи подолання глобальних проблем .	Громадянська відповідальність Дискутує щодо шляхів розв’язання глобальних проблем людства.	
48			Сталий розвиток – стратегія людства на XXI століття	Знаннєвий компонент: називає складники та основні положення концепції сталого розвитку. Діяльнісний компонент: аналізує сутність, причини виникнення, особливості розвитку сучасних глобальних проблем.		

				Ціннісний компонент: оцінює наслідки прояву глобальних проблем для окремих регіонів і країн світу, роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв’язуванні; обґрунтовує можливі шляхи подолання глобальних проблем .		
49			<i>Дослідження</i> Прояв глобальних проблем у своєму регіоні.	Знаннявий компонент: називає глобальні проблеми людства; характеризує поширення глобальних проблем та їх прояв на території України. Діяльнісний компонент: аналізує сутність, причини виникнення, особливості розвитку сучасних глобальних проблем. Ціннісний компонент: оцінює наслідки прояву глобальних проблем для окремих регіонів і країн світу, роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв’язуванні; обґрунтовує можливі шляхи подолання глобальних проблем .	Громадянська відповідальність Дискутує щодо шляхів розв’язання глобальних проблем людства та їх прояву у своїй місцевості. Пропонує і обґрунтовує можливі шляхи подолання глобальних проблем у своєму регіоні.	
50			<i>Контрольна робота</i>			
51			Повторення.			
52			Повторення.			